



تعاون آموزشی در دنیا

ترجمه :

شمسی صیرفی

(۲)

La Coopération

Scolaire dans le monde

ترکیب تعاونیهای آموزشی

تعاون، ناک روس، رنگی و شناخت مناسبات انسانی است

ساختمان و استخوان بندی تعاونیهای آموزشی همان ترکیب تعاونیهای بزرگسالان است این ترکیب گاهی کم ساده تر شده و ارگانهای آن به دو تا تقلیل یافته است :
۱- هیئت مدیره ۲- مجمع عمومی

در فرانسه مقررات نمونه تعاونیهای آموزشی تشکیلات دبیرستانی پیش بینی کرده که مدیر آموزشگاه میتواند در جلسات هیئت مدیره شرکت کند یا نمایندهای به هیئت مدیره بفرستد و کلیه تصمیمات باید طبق تصویب او باشد .

در تعاونیهای آموزشی دبستانی تمام تصمیمات باید با اطلاع آموزگاری که حق وتو دارد برسد و در صورت برخورد با اشتباه بزرگ از حق وتو استفاده میکند .

در لهستان معلمین راهنما که قیمها خوانده میشوند باید تعلیماتی را فراگیرند که آنها را برای کارشان آماده کنند . همین شرایط در سایر کشورهای دیده میشود ممکن است وظیفه کنترل کردن به کسیکه سمت بازرسی با مشاور دارد محول شود در برزیل " معلم راهنما " (یا معلم راهنما) معمولا وظیفه مواظبت از خزانه و سرمایه شرکت را دارد و با مدیر مدرسه مسئولیت مالی مدرسه را در مقابل اشخاص ثالث بعهده میگیرد . در کاستاریکا در صورتیکه رئیس و خزانه دار شرکت تعاونی صغیر باشند آموزگار راهنما باید بر دستور پرداخت و بیرون کشیدن از سرمایه شرکت

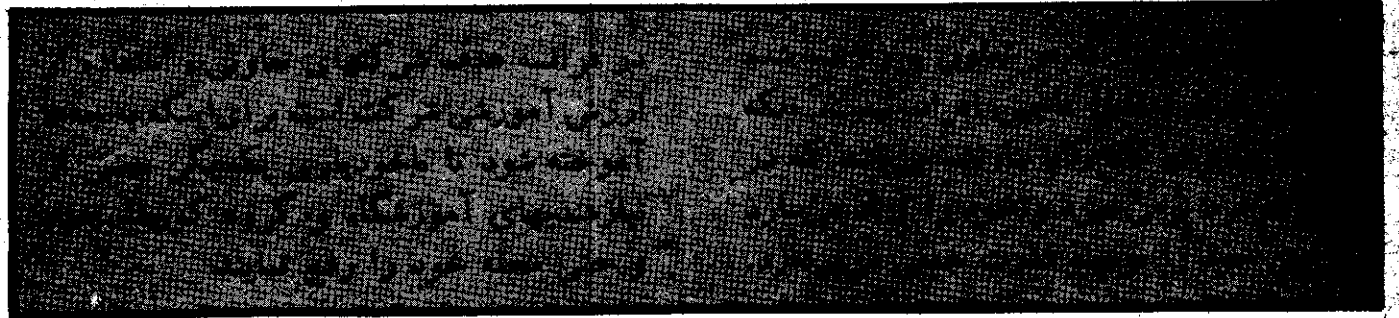
نظارت داشته باشد . در پورتوریکو آموزگار موظف است با خزانه دار چکهای شرکت تعاونی را امضاء کند . در " تربیتیه وتوباگو " نگهداری اموال شرکت بعهده آموزگاران راهنما است و او باید تعلیمات حساب بانکی شرکت را انجام دهد در " تربیتیه وتوباگو " مانند " کاستاریکا " آموزگار راهنما اجبارا عضو کمیسیون مراقبت میباشد و در کنار دو یا سه عضو منتخب این کمیسیون قرار میگیرد .

یک راه حل

حضور بزرگسالان در تعاونیهای کودکان ممکن است معایب و اشکالاتی را ایجاد کند و میکند و در درجه اول میدانیم که دوام و بقا یک شرکت تعاونی صرفنظر از هدف خاص آن در همبستگی آن و در حقیقت در صمیمیت اعضای آن است یکی از شرایط لازم این همبستگی و صمیمیت اینست که شرکای شرکت حس کنند که پیرامون یک سود اقتصادی جمعی گرد هم آمده اند . بندرت در یک تعاونی آموزشی بزرگسالان و کودکان یک هدف اقتصادی را برای ارضای خود جستجو میکنند . این وضع ممکن است در آن دسته تعاونیهای آموزشی که هدفشان تبلیغ پس انداز میباشد یا در بعضی موارد وظیفه تعاونیهای صرفرا انجام میدهند کاملا مشهود باشد . در عمل مشاهده میکنیم که پذیرفتن بزرگسالان در بعضی از تعاونیهای آموزشی فقط در

کشورهایی ملاحظه شده که در آنها یکی از شرایط مذکور عطا شده است .
در درجه دوم چنانچه حضور بزرگسالان در شرکتهای تعاونی آموزشی فقط جنبه تشریفاتی نداشته باشد (یعنی بزرگسالان رسماً فعالیت هم داشته باشند) در اینصورت آنها بصورت مانعی برای رسیدن به بعضی مقاصد تربیتی در میآیند . بنابراین چنانچه یک بزرگسال بخصوص اگر معلم و یا ولی یکی از کودکان بوده و در یک قسمت از مدیریت هم زمان با دانش آموزان صاحب رای باشد در این صورت پا را از کنترل کردن فزاتر میگذارند و مستقیماً در اداره امور شرکت میکند و اگر بطور مستقیم در اداره کارها شرکت کند مدیریت آنرا بدست میگیرد . زیرا کودکان در چنین وضعی تحت نفوذ آن بزرگسال در میآیند و فعالیت خود را از دست میدهند و از منافع و مزایای مادی شرکت (اگر شرکت منافی بدست میآورد) برخوردار میشوند . ولی از منافع آموزشی و پرورشی محروم میمانند . در حالیکه میتوانند بوسیله تجربه ناشی از مسئولیت از منافع تربیتی برخوردار شوند . در اینصورت به هدف نمیرسند .

با توجه به عدم شایستگی قضایای خردسالان که باید یک موسسه اقتصادی را اداره کنند بخوبی دیده میشود که احترام به استقلال آنها و بازگذاشتن میدان عمل و ابتکار آنها مسألهای بسیار دقیق میباشد . راه حل



که نهضت تعاونی مدارس فرانسه برای این ساله پیدا کرده بسیار منطقی بنظر میرسد و تفریح آن ممکن است جالب توجه باشد برای این منظور از گفته‌های دیومندلاسی یاد میکنیم که تا هنگام مرگ مشاور قضائی دفتر مرکزی تعاون آموزشگاه (O.C.C.E) بود و این دفتر یک انجمن ملی است که در آن مدیران آموزشگاهها، آموزگاران دبیرستان و استادان موسسین و مشاورین شرکتی تعاونی آموزشگاهها و دانش آموزان عضو شرکتی تعاونی دبستانها و دبیرستانهای دولتی عضویت دارند.

چون تشکیل انجمن مرتبا اعلام شده بود بنابراین از شایستگی قضائی پیش‌بینی شده در قانون بهره‌مند می‌باشد. هیئت مدیره انجمن بیک نماینده ایالتی از طرف خود اختیاراتی میدهد و نماینده مذکور با این اختیارات میتواند برای استفاده شرکتی تعاونی آموزشگاهی در چک‌های پستی یا صندوق پس‌انداز یا خزانه حسابهای باز کند که برای جریان کار شرکتی مذکور لازم باشد نماینده استان (ایالت) بنوبه خود اختیارات خود را بیک نماینده محلی تفویض میکند و این نماینده محلی ممکن است مدیر یا آموزگار باشد میتواند حسابی که نماینده استان برایش باز کرده استفاده کند.

بدین ترتیب هر تعاونی آموزشگاهی چون بخشی محلی از انجمن ملی میباشد. میتواند مانند یک شرکت بزرگسالان کار کند.

بدون اینکه لازم باشد که بزرگسالان در دستگاههای اداری و مدیریت آن داخل شوند و شرکت کنند.

جریان کار موسسه اقتصادی

فعالیتهای اداری و مدیریت به چه چیز توجه دارند؟ موسسات اقتصادی به انجام چه کارهایی اختصاص دارند؟
رفع بیک نیازمندی محرک این فعالیتها میباشد. پس این فعالیتها بر حسب کشورها سازمانها و اوضاع و احوال و امکانات و دشواریهایی که ممکن است در برابر آنها پدید آید متفاوت می‌باشند. و نیازمندیهایی هم که باید بوسیله فعالیتهای مذکور رفع شوند بر حسب عوامل یاد شده با هم متفاوت هستند. هدف بعضی از این فعالیتها کسب درآمدهایی است تا بوسیله آن درآمدها از عهده رفع نیازمندیها برآیند. دیگر فعالیتها بمنظور انجام هزینه‌هایی جهت رفع این نیازمندیها است. پیش از فعالیتهای دسته‌ای اخیر معمولا فعالیتهای مولد انجام میگردد. بر حسب کشورها یا بر حسب دوره‌های مختلف زمان یک رشته اقدامات هم جنبه فعالیت تولیدی و هم جنبه فعالیت هزینه‌ای دارند. یک رشته از فعالیتها هم فعالیتهای خدمات مستقیم هستند با این معنی که پایه این فعالیتها بر این است که خودشان مستقیما پاسخگوی بعضی نیازمندیهای معینی باشند.

فعالیتهای خدمات مستقیم

این فعالیتها نظریه هدفی که دنبال میکنند الزاما و عموما در راه ایجاد سازاد درآمد کوشش نمیکند بلکه چنانچه اضافه درآمدی پیدا شود این اضافه درآمد یک درآمد اضافی یا درآمد فرعی تلقی میشود.

۱ - فعالیتهایی که بیشتر مولد درآمد هستند

تعاونیهایی که تنها هدفشان پس‌انداز است اصولا نه لازم دارند که منابع قبلی برای پس‌انداز داشته باشند نه موقعیتی دارند که چنین منابعی را بوجود بیاورند. مهیذا چنانکه در جزیره موریس دیده میشود ممکن است یک شرکت تعاونی سودی را که از بانک بابت سپرده‌های اعضا در آن بانک دریافت میکند روی سپرده‌های اعضای خود بریزد.

شرکت‌های تعاونی دیگر مسئله دیگری دارند که باید آنرا حل کنند. در آغاز هر سال مالی با توجه به هدفی که اساسنامه برای شرکت معین میکند. مجمع عمومی باید در مورد نیازمندیهایی که باید برآورده شود مشورت نموده و تصمیم بگیرد و مبلغ لازم را برای این منظور برآورد کرده و در باره روش‌ها و وسائل مورد استفاده جهت تهیه این منابع تصمیم‌گیری کنند. بنظر میرسد که

منابع حاصل از جمع شدن سهمیه‌هایی که اعضا و دانش‌آموزان سابق و دوستان آموزشگاه می‌پردازند و گاهی هم به این سهمیه‌ها کمک‌هایی اضافه می‌شود کافی باشند. این منبع درآمد که در آغاز اغلب منبع اصلی نیز بوده کم‌کم اهمیت خود را از دست می‌دهد.

اکثر اوقات و بطور روز افزون بتدریج که شرکت‌های تعاونی آموزشگاهی استوار می‌گردند و به ذات خود و توان گفت‌به‌اهمیت خود بیشتر بی‌مبهرند. این کار و فعالیت‌های گوناگون خود اعضا است که بهترین قسمت منابع لازم را برای تحقق بخشیدن به هدف‌های تعیین شده از طرف مجمع عمومی بوجود می‌آورند. سرمایه‌ای که باید بعنوان پایه و آغاز فعالیت‌های شرکا بکار رود و مبالغی که ممکن است در طی سال مالی مورد احتیاج باشد بوسیله یک یا چند منبع از منابع زیر تامین می‌شود.

الف - در فرانسه، یونان، مجارستان (در تعاونی‌های روستائی جوانان) در سویس سهمیه‌ها معمولاً و اصولاً برای این منظور مصرف می‌شوند. در فرانسه و یونان گاهی موجودی درآمدهائی را که در سال مالی قبل مصرف نشده‌اند برای این منظور بکار می‌برند.

ب - در اغلب کشورها مثل برزیل، سیلان، جزایر کارولین، کاستاریکا، لهستان، پورتوریکو، سالومون، سالوادور، اروگوئه، اتحاد جماهیر شوروی، اعضای شرکت یک یا چند سهم شرکت تعاونی را خریده و بهای آنرا می‌پردازند و بدین ترتیب شرکت تعاونی آنها دارای یک سرمایه دائمی میگردد.

ج - در هندوستان هر شرکت تعاونی میتواند از بانک تعاونی که بآن وابسته است وام بگیرد و مبلغ این وام ممکن است به هشت برابر مبلغ سرمایه خالص شرکت بالغ گردد. در لهستان وام‌ها بوسیله کمیته‌های اولیا یا تعاونی‌های بزرگ سالان پرداخت می‌شود. در کالج جرج ششم در اوکی (جزایر سولومون)

وام پرداختی از طرف صندوق کالج به تشکیل سرمایه اولیه شرکت تعاونی کمک کرده است. در سیلان هنگامیکه شرکت‌های تعاونی آموزشگاهی برای خریدهای خود دارای سرمایه کافی نباشند آموزگاران گاهی به آنان مساعدت می‌دهند.

د - بالاخره تعاونی‌های مدارس اغلب اوقات میتوانند برای فعالیت‌های فرهنگی و گاهی هم برای دیگر احتیاجات خود هدایا و کمک‌های بلاعوض مستقیم یا غیر مستقیم دریافت کنند در هر حال چنین وضعی در کاستاریکا، فرانسه، یونان، مکزیک، و اتحاد جماهیر شوروی معمول میباشد.

۲ - استفاده از منابع

منابع درآمدی که از اعانات یا کمک‌های بلاعوض تامین میشوند غیر قابل تقسیمند این مقررات که صریحاً در تعاونی‌های آموزشگاهی مکرک به آن اشاره شده یکی از قواعد اساسی را که در مورد استفاده از منابع درآمد تعاونی‌های آموزشگاهی بطور عموم حکمفرماست نشان میدهد. بدین معنی که منفعت بدون استحقاق به کسی داده نمیشود همچنین در موسسات تعاونی دانش‌آموزان دختر و پسر مثل تعاونی‌های بزرگسالان دریافت سود بازرگانی مورد نظر نمیشود. اضافه درآمدهای سالانه بطور فردی یا دسته جمعی به افرادی داده میشود که در بدست آوردن آنها مشارکت داشته‌اند. یا بطور کلی یا جزئی جهت جلب رضایت اعضا مصرف میشوند.

استفاده فردی

در تعاونی‌های پس‌اندار سود حاصل اضافه درآمدها به حساب ذخیره برده میشود در تعاونی‌هایی که سرمایه اولیه آنها از سهام تشکیل شده یک سود (ثابت یا محدود) میتواند به سهام تعلق بگیرد. مثل هندوستان مجمع الجزایر مارشال، جزایر کارولین، اغلب

اوقات تقسیم سود بطور فردی بصورت مازاد برگشتی میباشد.

که البته تقسیم سود بطور فردی موجب تمام شدن مبلغ سود نمیشود. زیرا پس از آنکه مبلغی از آن برداشته و به حساب سرمایه‌های دسته جمعی برده شد، تقسیم سود بطور فردی انجام میشود.

استفاده دسته جمعی

استفاده جمعی از منافع شرکت روش متداول تر است. زیرا نه تنها شرکت‌های تعاونی آموزشگاهی آنرا پیش بینی کرده‌اند و روش دیگری را قبول ندارند بلکه سایر شرکت‌های تعاونی هم که بطور جزئی بنحوی استفاده فردی را معمول کرده‌اند. مگر این استفاده دسته جمعی را نیز مورد توجه قرار میدهند.

استفاده ینفع دانش‌آموزان

بعضی مواقع موارد استفاده از مازاد درآمدها کاملاً و یا بطور ناقص بیان شده‌است. در جزیره موریس (تعاونی‌های پس‌انداز) قسمتی از مازاد منافع دریافت شده روی منافع پرداخت شده بوسیله مدیر آموزشگاه (رئیس شرکت) "بمنفع دسته جمعی سپرده‌گذاران" مصرف میشود. در مجارستان قسمت عمده مازادهای سالانه بحساب یک سرمایه تعاونی ریخته میشود. و به مقاصد فرهنگی و ورزشی اختصاص داده میشود. در اتحاد جماهیر شوروی ۸۰ درصد مازاد به مصرف فعالیت‌های فرهنگی میرسد یا بعنوان پاداش به شایسته‌ترین اعضای تعاونی کمک هزینه به بعضی از شرکا پرداخت میشود. با دادن توضیحات کافی در مورد چگونگی تقسیم جمعی مازاد بسود دانش‌آموزان میتوان پی برد که دانش‌آموزان میتوانند از این درآمدها برای رفع نیازمندی‌های تفریحی و پرورش جسم و روح خود از آن استفاده ببرند.

استفاده ینفع آموزشگاه

منظور از استفاده از مازاد ینفع آموزشگاه تقریباً در همه جا مراقبت در

باگیری مدرسه و زبها کردن آن ، مجهز کردن کتابخانه مدرسه ، خرید و گاهی ساخت لوازم تحصیلی و ایجاد و نگهداری یک حوزه کوچک آموزشی می باشد . در فرانسه موزه آموزشگاه (که به ابتکار دفتر مرکزی تعاونیهای آموزشی ایجاد شده) گوشش دارد که جنس زیبایی شناسی را در بجهها تقویت کند و به این منظور کمک میکند که از روی شاهکارهای نقاشی تابلوهای کنترل شده تهیه نمایند و به دیوارهای آموزشگاه خود نصب کنند .

در زیر چند مثال در مورد استفاده های جمعی از مازاد برگشتی که بطور متفاوت الهام گرفته اند ذکر میشود .

در کاستاریکا و سالوادور شرکت های تعاونی آموزشگاهی ۵۰٪ از مازاد برگشتی را به حساب یک " سرمایه آموزش تعاونی " ذخیره میکنند .

در هندوستان شرکت های تعاونی پس از اندازه برداشت مبلغ لازم جهت سرمایه ذخیره و پرداخت سود سهام و تقسیم مازاد برگشتی بین اعضا و شرکا سرمایه مخصوصی درست میکنند و از محل آن بورس میدهند . در مکزیک و سالوادور ۱۰٪ مازادها به تشکیل " سرمایه گسترش رشته تعاون " اختصاص داده میشود و از محل این سرمایه برای استقرار و نگهداری محل شرکت استفاده میشود . در برزیل اساسنامه شرکت های تعاونی آموزشی مقرر نموده است که در صورت انحلال شرکت مبلغ ذخیره آن باید بیک موسسه نیکوکاری محلی که از طرف مجمع عمومی تعیین میشود تحویل گسردد . در کاستاریکا و اوروگوئه قسمتی از مازاد درآمد سالانه به صلیب سرخ جوانان اختصاص دارد . اعضای جوان شرکت های تعاونی آموزشگاهی لهستان علاوه بر کمکهای فردی ، به سرمایه ملی که به منظور ساختن هزار آموزشگاه به مناسبت هزاره تشکیل دولت لهستان بوجود آمده کمک میکنند . در مراکش می بینیم که شرکت های تعاونی جوان و تازه تاسیس به ۳۵۰

دانش آموز که قربانی سیل شده بودند کمک کرده اند . شرکت های تعاونی آموزشگاهی فرانسه با کمک مالی خود توانستند یکی از آموزشگاهها را که در نتیجه جنگ ویران شده بود بازسازی کنند و در جنوب کشور به کمک آموزشگاه و دانش آموزان و شرکت های تعاونی آنها که قربانی فاجعه شده اند بشتابند . شرکت های تعاونی آموزشگاهی فرانسه در کمک و مسئولیت مشترک خود پا را از مرزهای کشور خود فراتر گذاشته و بمناسبت وقوع سیل در الجزایر و مراکش و ماداگاسکار و هلند و یونان با صمیمیت کامل به کمک آن کشورها رفته اند .

روابط با شرکتهای تعاونی بزرگسالان و دستگاههای دولتی

احتمالا در لهستان است که روابط بین تعاونیهای آموزشگاهی و شرکت های تعاونی بزرگسالان از همه جای دیگر صمیمانه تر و دائمی تر است . مراقبتهای مشترک شورای عالی تعاون (و شرکت های تعاونی وابسته بان) و وزارت آموزش و پرورش و اداره مرکزی سندیکای آموزشی یک چهار چوب استوار برای شرکت های تعاونی آموزشگاهی و کنترل دقیق و سرپرستی دوستانه را تامین میکنند . این همکاری در طبقات مختلف یک هرم متشکل از کمیسیون تعاونیهای آموزشگاهی ، شورای عالی تعاون و کمیسیونهای مناطق اداری و کمیسیونهای بخشها صورت میگیرد . یکی از هدفهای این همکاری ترتیب دادن دوره های شفاهی ، کنفرانسها ، سمینارها ، دوره های مکاتباتی دروس دوره های تعلیمات مخصوص ، تربیت اعضای هیئت مدیره و علاقه مندان و سایر مسئولان شرکت های تعاونی آموزشگاهی و همچنین سرپرستان آنها (یعنی آموزگاران) معلمین بخشها و مناطق اداری میباشد .

روابط با شرکتهای تعاونی بزرگسالان و دستگاههای دولتی

علاقهای که در تمام دنیا نسبت به طبقه جوان ابراز میشود ، برجسته بودن فعالیتهای آنان و نیز خالصیت آموزشی تعاونی های آموزشگاهی که مورد قبول همگان است (صرف نظر از نقشی که به این شرکتها میدهند) ارگانیزم شرکت های تعاونی آموزشگاهی را تشکیل میدهند و این عوامل موجب شده اند که توجه و حسن نظر تعاونیهای بزرگسالان و دستگاههای دولتی نسبت به آنها جلب شود به این جهت همیشه به اینگونه شرکتها به انواع مختلف کمکهای گوناگون میشود . و از جمله کمکی که به آنها میشود کنترل مدیریت و حسابهای آنها میباشد .

روابط با تعاونیهای بزرگسالان

طبیعی است که شرکت های تعاونی بزرگسالان یعنی شرکتهایی که رشد کامل ، نیرو و تجربه دارند به شرکت های تعاونی آموزشگاهی که ضعیف و نوجا میباشد متمایل میشوند و به طرق مختلف به آنها کمک میکنند .

در هندوستان ، اسرائیل ، لهستان ، اوکی (جزایر سالومون) و اتحاد جماهیر

روابط با دستگاههای دولتی

تقریبا در همه جا دستگاههای دولتی شرکت های تعاونی آموزشگاهی را مورد تشویق قرار داده و میدهند و علت این تشویق تا حدودی در کشورهای مختلف با هم تفاوت دارد .

در مکزیک وزارت آموزش و پرورش با بطور صریحتر اداره کل آموزش تعاونی این وزارتخانه مدارک لازم برای تاسیس و کار شرکت های تعاونی آموزشگاهی را بطور رایگان در اختیار شرکت های مذکور میگذارد .

تعاون آموزشی

نکته قابل توجه اینستکه دستگاههای دولتی و تعاونیهای بزرگسالان خواه به منظور تناسب و شکوفایی و توسعه تعاونیهای مدارس خواه برای ایجاد هماهنگی و توسعه فعالیتهای گوناگون شرکت، خواه برای اعمال کنترل لازم و مفید تلاشهای خود را توأم ساخته‌اند.

در فرانسه فعالیت دفتر مرکزی تعاون در آموزشگاه نه تنها از طرف سازمانهای مرکزی تعاونی رهبری شده بلکه وزارت آموزش و پرورش نیز در این کار سهیم است. در یونان کمیسیون مرکزی تعاونیهای آموزشی به نهضت تعاونی جنبش و حرکت واقعی بخشیده است و با توزیع روزنامه‌ها و بخش‌نامه‌ها و از راه آموزش و راهنمایی و از طریق پرداخت پاداش به شرکتهای تعاونی آموزشی که در کار خود کوشا بوده‌اند به آنها کمک‌های مادی و معنوی میکنند.

قبلاً دیدیم که در لهستان همکاری نزدیک و تشریح مساعی قابل توجهی بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه تعاونی جهت تربیت کارمندان شایسته برای شرکتهای تعاونی آموزشی وجود دارد.

در یوگسلاوی شورای آموزش ملی با کمک موسسه تحقیقات آموزشی هم‌آهنگی بین فعالیتهای گوناگون شرکتهای تعاونی آموزشی را تأمین میکند.

اداره کل آموزش تعاونی وزارت آموزش ملی مکزیک در عین حال که ازدخالت مستقیم در گردش کار شرکتهای تعاونی آموزشی خودداری میکند ولی آنها را دقیقاً کنترل مینماید و برای این منظور قواعد حسابداری آنان را تعیین نموده و بطور سه ماهه و یکساله ترازنامه از آنها میگیرد و بازرسان مخصوص آموزش یافته را برای بازدید آنها می‌فرستند.

ادامه دارد

- (جلد اول)
۷۶. یک قرن فعالیت اتحادیه تعاونی (جلد دوم)
۷۷. اصلاح بعضی از مواد و الحاق تبصره‌های جدید به قانون شرکتهای تعاونی
۷۸. تعاون و علم اقتصاد
۷۹. قانون شرکتهای تعاونی با اصلاحیه آن
۸۰. تعاونیهای اعتبار در اطریش
۸۱. تعاونیهای رایفایزن در اطریش
۸۲. تعاونیهای خرده‌فروشی
۸۳. جنبه‌های اقتصادی تعاونیهای مصرف
۸۴. ترجمه قانون شرکتهای تعاونی ایران (به انگلیسی)
۸۵. مجموعه گفتارهای تعاونی (جلد اول)
۸۶. مجموعه گفتارهای تعاونی (جلد دوم)
۸۷. مازاد برگشتنی در تعاونیها (جلد اول)
۸۸. مازاد برگشتنی در تعاونیها (جلد دوم)
۸۹. مقدمات آموزش تعاون
۹۰. آشنائی با شیوه کار در تعاون
۹۱. شرکتهای تعاونی بازاریابی در کشورهای در حال توسعه
۹۲. شرکتهای تعاونی و آموزش اساسی
۹۳. تعاون و اصول اولیه آن
۹۴. تعاون و تعلیم و تربیت
۹۵. نهضت تعاونی هلند
۹۶. آشنایی با مسائل تعاونی از طریق تصاویر
۹۷. تعاونیهای کارگری تولید
۹۸. نقش تعاونیهای کشاورزی در بازاریابی محصولات (جلد اول)
۹۹. آشنایی با تشکیلات تعاونیهای کارگری
۱۰۰. نقش تعاونیهای کشاورزی در بازاریابی محصولات (جلد دوم)
۱۰۱. تعاونیهای مصرف کنندگان
۱۰۲. قدرت در تعاونیها (جلد اول)
۱۰۳. مجموعه گفتارهای تعاونی (جلد سوم)
۱۰۴. مجموعه گفتارهای تعاونی (جلد چهارم)
۱۰۵. قدرت در تعاونیها (جلد دوم)
۱۰۶. دستورالعمل حسابرسی شرکتهای و اتحادیه‌های تعاونی
۱۰۷. نهضت تعاون در کشورهای در حال رشد
۱۰۸. شیوه‌های عملی کار در تعاونیها (جلد اول)
۱۱۱. شیوه‌های عملی کار در تعاونیها (جلد دوم)
۱۱۲. راهنمایی‌های عملی برای آموزش تعاون (جلد اول)
۱۱۳. راهنمایی‌های عملی برای آموزش تعاون (جلد دوم)
۱۱۴. تصورات بنیانی از تعاون واقعی.
۱۱۵. زمامداران سرنوشت خویشتن.
۱۱۶. تعاونیها در کشورهای در حال توسعه و تجربه تعاونی ترکیه
۱۱۷. مشکلات بازاریابی و راه حل آنها (جلد اول)
- ۱- تعاونیهای مصرف کنندگان
- ۲- تعاونیهای آموزشی
- ۳- تعاون برای همه
- ۴- اتحادیه تعاونی مصرف
- ۵- آشنائی با نحوه کار شرکتهای تعاونی روستائی
- ۶- فکر تشکیل شرکت تعاونی مسکن
- ۷- چگونه یک شرکت تعاونی تشکیل و اداره میشود
- ۸- بیابید بکمکم شرکت تعاونی بهتری بنا کنید
- ۹- نقش شرکتهای تعاونی در حمایت از مصرف کننده
- ۱۰- چگونه میتوان یک بولتن تعاونی تهیه کرد
- ۱۱- انبارداری در شرکتهای تعاونی
- ۱۲- اندیشه‌هایی در باره خودیاری تعاونی در عصر دگرگونی
- ۱۳- ارزش همکاری در فعالیتهای تعاونی
- ۱۴- راههای جلب همکاری و مشارکت مردم در فعالیتهای تعاونی